List 48. **NOVICE** Tečaj LI.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 1. decembra 1893.

Politiški oddelek.

Vladna izjava.

Včeraj teden se je nova vlada predstavila zbornici poslancev. Njena izjava je kolikor si more politično prazna. Precej se vjema s prestolnim govorom, s katerim se je bil otvoril sedanji državni zbor, v katerem se je zahtevalo, da se politična vprašanja bolj umaknejo z dnevnega reda in se rešujejo narodno-gospodarska in socijalna vprašanja. Samo dve politični vprašanji se naglašata v vladni predlogi. Največja važnost se pripisuje volilni reformi.

Nova vlada je izšla iz strank, o katerih se ne more reči, da bi bile prijazne razširjenju volilne pravice. To se je jasno videlo pri debati o Taaffejevi vladni predlogi. Vsem se je zdelo, da to vprašanje ni nikakor nujno. Zatorej bi se mi nikakor ne bili čudili, ko bi novo ministerstvo bilo volilno reformo odstavilo z dnevnega reda. Ker se to ni zgodilo, misliti si moramo, da visoki krogi na Dunaji odločno žele, da tisti dobe volilno pravico, kateri izpolnjujejo državljanske dolžnosti. Volja višjih krogov je tako odločna, da se nova vlada ni upala odločiti, da bi umaknila predlogo o volilni reformi. Da celo v svoji izjavi nenavadno važnost pripisuje volilni reformi, tako važnost, da prej morajo utihniti vsa druga politična vprašanja.

Sedaj ne gre več za to, ali se volilna pravica razširi ali ne, temveč le za to, kako naj se razširi. Kako da se bode to vršilo, o tem nekoliko posnemamo iz vladne izjave. Pred vsem se bodo morali o tem sporazumeti konservativni, nemški in poljski klub, to je tisti klubi, ki so iz strahu pred slovanstvom vrgli grofa Taaffeja. Kako jo bodo ti trije klubi prikrojevali, si lahko mislimo. Jedino vodilo jim bode, da se povsod ohrani nemški in poljski vpliv, bodi že ta vpliv konservativen ali liberalen, to teh gospodov malo briga. Pa tudi nekateri drugi migljeji nam dajo razumeti, kako se bode to vršilo. Pred vsem se bode gledalo na posebne razmere posamičnih kraljestev in dežel. Potem takem ne dobimo jednake volilne reforme za vse dežele. V vsaki deželi se bode drugače prikrojila, kakor bode ravno ugajalo nemškim ali poljskim koristim. Mi smo večkrat že dokazovali, kako nevarna da je deželna avtonomija, in to se bode pokazalo baš pri volilni reformi. Če bodo vprašali deželne zbore za mnenje, kakor so že zahtevali, bodo ta mnenja pač Slovanom v škodo. Šleški, moravski, štajerski, koroški in isterski deželni zbor se gotovo ne izreko v prid Slovanom. Pa tudi o češkem deželnem zboru ne smemo kaj tacega pričakovati. V tem deželnem zboru ni več slovanske večine. Ko so se češki veleposestniki takorekoč pobratili s Plenerjem, bodo Nemci v deželnem zboru v Pragi imeli glavno besedo, veleposestniki jih pa bodo kaj lepo podpirali. V omenjenih deželah pa biva večina avstrijskih Slovanov.

Zatorej mi že danes rečemo, da od nove volilne reforme nič dobrega ne pričakujemo in sicer tem manj, ker se nekaj govori o novi razdelitvi volilnih okrajev. Volilni okraji so sedaj sicer jako neugodno razdeljeni za Slovane, toda bojimo se, da bodo v bodoče še neugodnejše. Skušnja nas uči, da se z razdelitvijo okrajev lahko vse dobre strani volilne reforme narede iluzorične. Nemški liberalci so pa mojstri v volilni geometriji in gotovo bode sedanja vlada pri tem pokazala vse svoje mojsterstvo.

Druga izjava, iz katere razvidimo, kakšna bode nova vlada, je ta, da se preti proti mir motečim elementom postopati z največjo strogostjo. Mi gotovo ne bi zagovarjali kacih mir rušečih elementov. Ko bi vlada vso silo porabila proti anarhistom, mi nimamo nič proti temu. Resno mir kalečih elementov pa sedaj v Avstriji ni. Na Češkem so se res pripetili nekateri dogodki, ki se ne morejo odobravati, ali grozno slabo bi moralo biti z državnim mirom, ko bi ga ti dogodki kako utegnili spraviti v nevarnost. Tudi delavsko gibanje v Avstriji ni prestopilo dovoljenih mej. Zatorej je skoro težko vedeti, komu se v vladni izjavi preti. Da ni izjemnega stanja v Pragi, bi mi pač zastonj si bili ubijali glavo, koga misli njega ekscelenca prevzvišeni knez Windischgrätz. Ne čudimo se celo, da je dr. Lueger mislil, da leti nanj in na njegove pristaše, ter zahteval od vlade pojasnila. Tega

pojasnila naravnost ni dobil, ali glasilo konservativnega kluba, ki ima tesne zveze z vlado, ga je poučilo, da se je prav po nepotrebnem postavil v jedno vrsto z Mladočehi.

Proti Mladočehom je torej to vladno pretenje namerjeno. Mi postopanja Mladočehov nismo nikdar odobravali, ali tako se pa ž njimi ne sme delati. Mladočehi sedaj izražajo mnenje večine naroda češkega. Pretenje proti Mladočehom velja torej prvemu slovanskemu narodu v Avstriji. To pač dovolj jasno dokazuje, da sta glavno besedo imela pri sestavljanji vladne izjave pl. Plener in grof Wurmbrand. Nova vlada je torej že s svojim nastopom napovedala boj proti Slovanom.

Gotovo je najvažnejše vprašanje v Avstriji narodno vprašanje. Posebno mi Slovani bi bili radi izvedeli, kako stališče zavzemlje vlada v tem oziru. Pa stojte, vlada je dala neposredno jasen odgovor v tej stvari. Politična vprašanja, torej tudi narodna, se morajo umakniti, dokler se ne izvrši volilna reforma. To je dovolj jasno povedano, da dokler se Nemcem po volji ne prevstroji volilna reforma, mora jezikovno vprašanje mirovati, to je vse mora ostati pri starem. Nemške šole na Koroškem, laške v Trstu morajo se ohraniti po načelu nove vlade, dokler se ne izvrši volilna reforma. Nemške predpravice se bodo torej povsod varovale. Vlada je pač dovolj jasno povedala, zato mi jako dvomimo, da bi jo mogel še kak slovenski poslanec podpirat. Na to se ni veliko zanašati, da se je klub v neki resoluciji izrekel za narodno jednakopravnost. Tukaj moramo pač reči, da besede in obljube so po ceni. Mari ni baš ta klub največ pripomogel, da je padla volilna reforma, po kateri bi bili Slovani v Avstriji prišli do veljave, kakeršna nam gre po številu slovanskega prebivalstva. Da ni grof Hohenwart se postavil naravnost proti volilni reformi, bi grof Taaffe ne bil pal. Mi grofu Hohenwartu ne zamerimo, kajti on se je ravnal točno po naročilu svojega kluba. Klub mu je naročil, da naj tako volilno reformo prepreči, kakor jo je predložil grof Taaffe, in grof Hohenwart se je poslužil najprimernejega sredstva v to, da se je zavezal z levičarji. Nekateri stvar tako zavijajo, kakor bi bil grof ravnal se po volji čeških veleposestnikov. Mi ne vemo, kateri so bolj silili grofa Hohenwarta v boj proti Taafteju, ali to je gotovo, da se Ebenhoch imenuje mož, ki je najhuje nasprotoval občni volilni pravici po vladnem predlogu. Kateri stranki ta mož pripada, je dovolj znano.

Zato je pa pač težavno daljše vzajemno delovanje Slovencev z nemškimi konservativci, in so le možje, ki so izstopili iz konservativnega kluba, pač postopali le z najboljšim namenom. Res se jim očita, da so razcepili slovensko delegacijo, ali tega očitanja se jim ni bati, ker za svoje postopanje so imeli pač dovolj povoda. Tisti, ki zamerijo našim poslancem izstop iz Hohenwartovega kluba, naj se pa resno vprašajo, če so drugače povsod tako zagovarjali složno delovanje, če niso kaj krivi, da se je zanesel razpor mej naše deželnozborske zastopnike.

Izstopivšim poslancem se očita, da sami ne bodo ničesa dosegli, ali ko bi njih izstop bil tako majhnega pomena, bi ne bilo tako javkanje v nekaterih listih. Dobro je že to, da so oslabeli klub, ki se je v vprašanji volilne reforme postavil na odločno protislovansko stališče. V konservativnem klubu bi ne bili mogli vplivati na kake ugodne spremembe volilnega reda, pač pa utegnejo zunaj kluba pripomoči, da propade, kar bode izvarila vladna predloga, kajti dvetretjinska večina še ni zagotovljena. Z njo propade tudi koalicija, ko pokaže svojo nesposobnost. Volilna reforma pa s tem ne bode pokopana, jamstvo za to so višji činitelji, morda potem pride Taaffejev načrt zopet na dnevni red ali se pa izbere še kaka bolj demokratična predloga. Za Slovane bi pa bilo veliko pridobljenega, če se razbije koalicija in ž njo sedanje vodilne stranke, ker s tem bi se omogočila naravneja sestavo strank in morda jedna mogočna velika slovanska stranka, katere je sedaj pred vsem želeti.

Izjava

slov. poslancev izstopivših iz Hohenwartovega kluba.

Ko so početkom tega zasedanja podpisani zastopniki stopili v „klub konservativcev“ zajedno z drugimi zastopniki slovenskega in hrvatskega naroda, izjavili so složno, da pristopajo klubu, pridržujoč si svojo tesno medsebojno zvezo, trdno osvedočeni, da bode klub krepko podpiral njihova prizadevanja, katera idejo poglavitno na to, da Slovenci in Hrvatje dosežejo svojo narodno ravnopravnost.

Vrhu tega izjavili so hrvatski zastopniki pri oni priliki, da stopajoč v klub nečejo kakor si bodi prejudicirati svojemu državnemu pravu, ter so pristavili, da se ne bodo držali vezane po klubovi disciplini v vprašanjih, katera bi se od katerekoli strani na to nanašala.

Ko se je začetkom leta 1892. pretresala v klubu trgovinska pogodba z Italijo, izjavili so isti, da si pridržujejo svobodno glasovanje o tem predmetu, ter da ob svojem času označijo svoje stališče. Če pa niso do zadnjega odloženja državnega zbora tega storili, zgodilo se je to jedino iz razloga, ker so se nadejali, da ona vlada, katera je opetovano naglašala, da stoji nad strankami, povoljno reši neka viseča narodna in gospodarska vprašanja, sprožena v dalmatinskem zboru na temelju pravice in zakona.

Z druge strani so pa bili vsi podpisani tega mnenja, da s tem, da ostanejo v klubu, zaprečijo, da bi levica prišla do oblasti, kar se je do neke mere tudi posrečilo.

Toda odkar se je predstavila državnemu zboru parlamentarna vlada, katera se nazivlje koalicijsko, čeravno v njej ni zastopanih 10 milijonov Slovanov; — odkar se mora ta vlada naslanjati na koalirane stranke, a podpisani se po svojem političnem osvedočenju s to koalicijo družiti ne morejo, ker vladni program nima nikakih ozirov na narodne težnje, izrecno naglašajoč, da morajo mirovati vsa velika politična vprašanja, torej tudi ono o narodni ravnopravnosti; z ozirom, da podpisani težé na to, da se

rešijo po pravici vsa narodna vprašanja; — z ozirom, da so že odločili glasovati proti izjemnemu stanju v kraljevini Češki, katero hoče nova vlada vzdrževati, ker je smatrajo naperjeno proti češkemu narodu, koji jim je bratski narod; — z ozirom, da hočejo i glede drugih v vladnem programu navedenih vprašanj ohraniti si prosto roko, došli so do zaključka, da izstopijo iz kluba.

Ta zaključek izjavili so klubu dne 23. t. m. in ustanovili posebno slovensko-hrvatsko skupino, ter hočejo brez kakih ozirov pazljivo slediti vladnemu delovanju in temu nasproti vravnati svoje držanje. Ob jednem stopili so podpisani v dogovor z ostalimi hrvatskimi in slovenskimi zastopniki, ter se nadejajo, da se s časom tej skupini pridružijo še drugi zastopniki, da složno delujejo na parlamentarnem polju.

Da podpisani izstopijo iz parlamentarne večine, je naravna posledica njih zastopniških dolžnostij, ter jim bode iz istega razloga poglavitna zadača, čuvati in braniti pravice in koristi slovenskega in hrvatskega naroda, koje se osobito na Primorskem identificirajo s koristmi države. Potegovati se hočejo tudi za to, da se čim prej oživotvori združenje vseh slovanskih zastopnikov, kateri ne pripadajo koaliciji, v svrho vzajemnega in odločnega delovanja za ravnopravnost in za pravice vseh slovanskih plemen.

Na Dunaju, 26. novembra 1893.

Dr. Klaić, dr. Ferjančič, dr. Bulat, dr. Gregorčič, Borčić, Alfred grof Coronini, dr. Gregorec, Šupuk, Kušar, Nabergoj

Iz te izjave je jasno, zakaj da so nekateri slovenski poslanci ostavili Hohenwartov klub. Vse kaže, da se nova vlada ne misli ozirati na naše narodne težnje, vsaj se tudi ne more, ker sicer bi se zamerila velikemu delu levice, na katero se v prvi vrsti opira. Posebno pa že zaradi tega ni lahko za Slovence v Hohenwartovem klubu, ker so razen Poljakov vsi drugi Slovani sedaj v opoziciji proti vladi. Nemcem na ljubo mi Slovenci ne moremo zapustiti naših hrvaških in čeških bratov. Veselilo bode nas, ako postopanje naših iz Hohenwartovega kluba izstopivših poslancev kaj pripomore k osnovi velike slovanske stranke, ker le Slovani so naravni zavezniki naši. To je posebno potrebno sedaj, ko celo pri nas nekateri hočejo po sili vpreči Slovence v nekak katoliški centrum, kjer naj bi naši Slovenci zopet Nemcem tlako delali. Seveda to delajo ljudje, katerim je narodno vprašanje prav na zadnjem mestu, pa še to le zaradi lepšega.

Mi vemo, da se bodo pač osnovi velike slovanske stranke stavile nekatere težave, ker nekateri drugi Slovani stoje na avtonomističnem stališči. Tolaži pa nas to, da marsikaj kaže, da Čehi in Hrvatje po malem zapuščajo to stališče in zagovarjajo narodno jednakopravnost. Tako je Mladočeh Herold po prečitani vladni izjavi v zbornici pred vsem le s tem utemeljeval svoje nezaupanje vladi, ker se vlada ni izrekla o narodnem vprašanji. Glede narodnega vprašanja so pa razmere pri nas in pri Čehih že toliko podobne, da se bode dalo doseči skupno delovanje v prid vsega avstrijskega slovanstva.

Politični pregled.

Državni zbor je izvolil svojim drugim podpredsednikom Poljaka Abrahamoviča, ko je Madejski postal naučni minister. Za Abrahamoviča je glasovala pred vsem vsa koalicija in je dobil 185 glasov, dočim jih je kandidat opozicije dobil 55. Za poslednjega glasovali so sami Slovani. — V državnem zboru je bila sprva burna debata o vladni izjavi, ker so Mladočehi predlagali nezaupnico novi vladi, ker se ni izrekla o narodnem vprašanji in za svoj predlog zahtevali nujnost. Seveda dosegli niso nič, ker so večji klubi potegnili z vlado. Potem je pa te dni bilo pred posvetovanji o podpori trgovskega brodovja — Vlada je predložila državnemu zboru predlogo, s katero se pooblašča, da proda vojašnico v Novem mestu in preskrbovalno skladišče v Beljaku. Vojašnica v Novem mestu je cenjena 25000 gld. Vlada jo proda, ker se je vojaška postaja v Novem mestu opustila in se za druge državne namene ne da porabiti, ker bi prezidave preveč stale. Oskrbovalno vojaško skladišče v Beljaku se pa mestu prepusti za dekliško ljudsko in meščansko šolo proti temu, da mesto sezida za vojaštvo novo poslopje.

Hohenwartov klub. — V Hohenwartovem klubu marsikaj vre in načelnik ima dovolj truda, da člane vkupe obdrži. Tudi konsenvativci so že pretili z izstopom. Da bi poslednji res izstopili, mi ne verjamemo, ker je grof Hohenwart vender v prvi vrsti njim na ljubo pomagal vreči grofa Taaffeja, da se pokoplje njega volilna reforma. Nemški konservativci imajo velik strah pred tako volilno reformo, s katero bi se razširila volilna pravica v sedanjih volilnih skupinah, ker vedo, da nimajo nobenega zaupanja v nižjih slojih prebivalstva, kar priznavajo celo njih listi. Težavno je vender jim roko ob roko hoditi z levičarji, seveda to ne iz političnega prepričanja, ker prepad mej nemškimi konservativci in liberalci ni tako velik, kakor bi kdo mislil, ali zaradi volilcev, ki vender morajo malo čudno gledati, če Ebenhoch podpira Plenerja, ko je vender poprej v tako strašnih barvah slikal liberalce. Konservativni listi skušajo sedaj volilce s tem preslepiti, da pišejo dan na dan, da je Windischgrätz dober katoličan, da le tako pokažejo ministerstvo v ugodnejši luči.

Nova madjarska pridobitev. — Vladar je privolil, da bodo odslej pri kronanji, pri otvorjenji in zaključenji ogerskega državnega zbora, pri vsprejemu ogerske delegacije, pri prisegah višjih ogerskih uradnikov in drugih podobnih slovesnih priložnostih, ki se tičejo samo Ogerske, sodelovali le ogerski dvorni dostojanstveniki Madjarski listi to smatrajo za velik vspeh sedanje ogerske vlade.

Italija. — Ministerstvo dalo je ostavko. Ko se je namreč minole dni sešel zopet parlament, bilo je v eni prvih sej na dnevnem redu tudi poročilo preiskovalnega odseka o bančnih škandalih. Odsek poročal je natančno o svojem završenem delu, je navel vse parlamentarce in politike, ki so bili v nepravilni zvezi z raznimi bankami, ter očital odstopivši vladi brez ovinkov, da je hotela škandal zadušiti in, da ni predložila sodišču vseh to stvar zadevajočih spisov. Vsled tega ostrega poročila bilo je itak že na slabih nogah stoječe Giolittijevo ministerstvo prisiljeno dati ostavko. Kedo bo sestavil novo ministerstvo, še ni gotovo. Težavno bo vsekako sestaviti novo ministerstvo, še težavneje pa dalje voditi vladne posle, kajti v državi, ki stoji v denarnem oziru tako slabo, kakor Italija je gospodariti prava umetnost.

Rusija in Turčija. — Čujejo se glasovi o neki nameravani rusko-turški zvezi. Govori se, da pride v kratkem ad-

miral Avelan z ruskim brodovjem v Carigrad in da bode to znak sklenjene rusko-turško zveze. Tudi več drugih stvarij priča prijateljske odnošaje mej obema državama Zveza ta slonela bi na temelju dogovora, da Rusija jamči Turčiji sedanje pokrajine, Turčija pa da samo Rusiji prepusti plovitev z vojnimi ladijami skozi Dardanele To bi bilo v vojnem oziru za Rusijo prepomembno. Moč bi ji bilo potem celo zvezo Anglije z Egiptom in Indijo uničiti.

Francija. — Ministerski predsednik Dupuy se je pri otvoritvi zasedanja poslanske zbornice izjavil, da hoče imeti v zbornici vladno večino brez radikalcev. Ta izjava bila je radikalnim članom ministerstva preveč in podali so ostavko. Tej ostavki sledila je burna debata v zbornici, na kar se je čutil predsednik Dupuy prisiljenega ponuditi Carnotu demisijo celega ministerstva. Ta je isto takoj vsprejel in naročil na novo Dupuyu, da naj sestavi novo ministerstvo. Ta je nalogo prevzel, a le s tem pogojem, da sme kabinet sestaviti iz samih oportunistov. To Carnotu ni bilo všeč, vsled česar se je Dupuy odpovedal sestavi novega ministerstva. Republikanski predsednik Carnot se naslanja namreč na radikalce, od katerih upa, da ga bodo pri prihodnji volitvi podpirali. Tudi Casimir Perier je odklonil sestavo ministerstva. Ta misli namreč pri prihodnjih volitvah kandidovati za republikanskega predsednika in se torej neče obrabiti kot ministerski predsednik. Skoro gotovo sestavil bo sedaj novo ministerstvo kak radikalec, kajti kakor rečeno, Carnot se naslanja na te in jim zaupa. Da pa tako ministerstvo ne bo imelo trajnosti, je več kakor gotovo.

Obrtnija.

Čikago in Kolumbijeva razstava.

(Dalje.)

Poleg para se sme reči, da je elektrika najbolj preobrazila svet. Novejši čas je obogatil svet z mnogimi naravnost čudovitimi iznajdbami, o katerih bi pred sto leti bili naravnost mislili, da so nemogoče. V srednjem veku bi ga bili gotovo sežgali na grmadi, kdor bi bil kaj tacega poskušal, ter bi ga bili imeli za čarovnika. Naravno je, da je na razstavi jako mnogo elektrotehničnih priprav in najraznovrstnejših strojev. Kakor po razstavah sploh, je tudi tukaj največ takih strojev, ki posebno vzbujajo pozornost gledalcem in se tičejo največ navadnega življenja.

Vedno dosti občudovalcev je imel električen avtomat, kateri snaži čevlje. Če se usedeš na pripravljen sedež in položiš nogo na pripravljeno poličico ter vržeš v neko odprtino denar za pet centov, koj se naredi električna luč in dve krtači začneta snažiti čevlje. Ta aparat je prvi pot razstavljen v Čikagu in vpeljejo ga v razne hotele.

Nič manj zanimive so električne vrata. Ko stopiš na gumijevo podklado pred vrati se vrata kar same odpro, in ko si vstopil v sobo, se zopet same zapro.

Jako mnogobrojne in raznovrstne so priprave za varstvo pred tatovi. Te priprave so v Ameriki že močno vpeljane v praktičnem življenji. Tako je razstavljenih več aparatov za varstvo oken, blagajnic in vrat. Ko hoče vdreti kak tujec, začne zvoniti zvonček, da prikliče ljudi. V Ameriki po javnih lokalih niso zimske suknje brez nevarnosti, kakor tudi v Evropi ne. Večkrat se je že pripetilo, da je katero kak drug si prilastil. Da se preprečijo take tatvine je nekdo izdelal električen aparat, in ga razstavil, ki da znamenje takoj, ako kdo hoče sneti suknjo z obešala. Ta aparat nosi se v žepu suknje.

Mnogo občudovalcev je imel aparat za valjenje jajec s pomočjo elektrike. S tem aparatom se jajca nekaj dnij poprej izvale, nego bi jih izvalila kokoš. S pomočjo električnega toka se vzdržuje v aparatu vedno primerno za valjenje potrebno gorkoto, drugo pa preskrbi priroda sama.

Dosti občudovalcev ima tudi električen klavir, kateri deluje popolnoma avtomatično s pomočjo prevotljenega papirnega zvitka.

Dalje je tukaj aparat, s katerim se po hotelu zjutraj kličejo gosti. Drugi aparati so pa za to, da gost v hotelu lahko hitro naznani slugam, kaj da potrebuje. Napisane so namreč na tabli glavne želje gostov. Gost pritisne na posebno gumbo in nastavi pripravljen kazalec na besedo, kar potrebuje. Taki aparati vpeljani so že v raznih ameriških hotelih.

Poseben električen stroj vrezuje obleke in tako skoro nadomestuje vrezovalca v tovarnah, v katerih izdelujejo obleko.

Tukaj je kuhinja, kjer se kuha in peče brez ognja in dima, vse s pomočjo elektrike.

Posebno pomenljiv je neki poboljšan brzojaven aparat telontograf imenovan, katerega je razstavil profesor Gray. S tem aparatom se s pomočjo elektrike lahko prenese pisava kacega človeka. Natančen podpis kake osebe je mogoče brzojaviti v daljne kraje, tako da ga drugje lahko spoznaš. Tudi podobe se dajo do neke gotove mere na ta način brzojaviti v daljne kraje. Ta aparat je velike važnosti za časnikarje, pa tudi za juriste, posebno, ker je še pričakovati, da se še kaj popolni.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Dosedanje svetovne razstave. Prva svetovna razstava je bila leta 1851. v Londonu, obiskalo jo je 6,390.000 ljudij, obsegala je 8 $^1/_2$ *ha*, trajala je 144 dnij in štela je okolu 17000 razstavljalcev. Druga svetovna razstava je bila leta 1855. v Parizu. Prostor za to razstavo je meril 10 *ha* trajala je 200 dnij in štela 21779 razstavljalcev in 5,162.000 obiskovalcev. Svetovna razstava leta 1862. v Londonu je obsegala 9 *ha* prostora, in je trajala 171 dnij. Razstavljalcev je bilo 28653 in obiskovalcev 6,241.000. Leta 1867. je bila svetovna razstava v Parizu, ki je zavzemala 15 *ha* prostora, in je trajala 217 dnij. Razstavljalcev je bilo 50236, obiskovalcev pa 10,200.000. Dunajska razstava leta 1873. je obsegala 16 *ha* prostora, in je trajala 176 dnij. Razstavljalcev je bilo 42000, obiskovalcev pa 7,254.000. Leta 1876. je bila razstava v Filadelfiji, za katero je bilo treba 24 *ha* prostora. Obiskovalcev je bilo 9,900.000 in 60000 razstavljalcev. Leta 1878. je bila razstava v Parizu, obsegoča ravno toliko prostora, kakor prejšna pariška razstava. Štela je 32000 razstavljalcev in 17 milijonov obiskovalcev. Trajala je 194 dnij. Zadnja razstava v Parizu je trajala 185 dnij, in obsegala 30 *ha* prostora. Razstavljalcev je bilo 60000, obiskovalcev pa 32 milijonov. Razstava v Čikagu je pa štela 27,529.400 obiskovalcev in je trajala od dne 1. maja do 30. oktobra.

Kmetijstvo.

Kmetske stanovske zadruge.

(Konec.)

§ 29 Če se v deželah, v katerih so po deželnih zakonih okrajne zadruge in deželni kulturni sveti, z deželnimi zakoni te korporacije razpuste in se njih naloge preneso na stanovske zadruge kmetovalcev, je opravičen deželni odbor, kakor deželna vlada ali pa poljedelsko ministerstvo po jednega ali dva člana v dotične odseke deželnih zadrug odposlati.

§ 30. Če se deželna zakonodaja v zmislu člana 79 zakona o osnovi rentnih dohodninskih posestev izreče, da prevzame dežela namesto država jamstvo za dohodninska (rentna) pisma, ima deželni odbor poleg v § 79. dotičnega zakona glede dohodninskega posestva navedenih pravic še sledeče:

a) Pravila stanovnih zadrug morejo se premeniti le z dovoljenjem deželnega odbora;

b) deželni odbor sme v § 29. omenjeno število članov poslati v zadružni odbor, če bi tudi ne bilo pogojev omenjenih v tem paragrafu.

§ 31. Deželna zadruga ima skrbeti za osnovo jedne ali več zvez obstoječih pridobitnih in gospodarskih zadrug in pospeševati take zveze.

Namen tem zvezam bi bil ne le gospodarstvo, temveč vse poslovanje zadrug nadzorovati na podlagi nadzorovalnega reda, katerega izdela deželna zadruga in ga potrdi poljedelsko ministerstvo.

Toliko bi zveza imela še druge namene (n. pr. varstvo in zastop skupnih koristij pripadajočih zadrug, dajanje pojasnil, izdaja vzorčnih formularjev, poučenje v dvomljivih vprašanjih, posredovanje pri nalaganji razpoloživih glavnic zadrug pri kreditnih zavodih, organizacija skupnega kupovanja in prodajanja kmetijskih pridelkov, osnova osrednje blagajnice itd.), bi se določilo z zveznimi pravili.

§ 32. V kolikor se nadzor ne vrši v zmislu § 31. po ti zvezi, je zavezana deželna zadruga nadzorovati na podlagi v § 31. omenjenega nadzorovalnega reda kmetijske pridobitne in gospodarske zadruge njenega okoliša, katere se podvržejo njenemu nadzoru.

Opravičeno je tudi za take kmetijske pridobitne in gospodarske zadruge, katere se podvržejo njenemu nadzoru v § 31. odstavek 3 omenjene pravdne in druge funkcije prejemati proti zmerni odškodnini.

Natančneje o tem določajo zadružna pravila in pogodba, ki se ima skleniti.

§ 33. Okrajne zadruge so podrejene glede izpolnjevanja tega zakona in glede svoja poslovanja nadzoru nadrejene deželne zadruge.

Deželna zadruga voli pri svojem zboru po pravilih določeno število nadzornikov, kateri morajo biti strokovnjaki in ne smejo pripadati tisti okrajni zadrugi, katero imajo nadzorovati.

Ti morajo vsaj vsako drugo leto pregledati gospodarstvo in vse poslovanje okrajne zadruge in imajo v ta namen pravico pregledati vse knjige in sezname dotične okrajne zadruge.

§ 34. Nadzornik ima o vspehu nadzorstva poročati deželni zadrugi.

Deželna zadruga je opravičena postopati z globami proti organom in uradnikom deželne zadruge.

§ 35. Poljedelsko ministerstvo ima vrhovni nadzor nad stanovskimi zadrugami poljedelcev.

Ta nadzor vrši se neposredno ali pa tudi posredno po deželnih zadrugah, in se tako tudi vrši nadzor deželnih zadrug.

§ 36. Če so po pravilih v zmislu § 15. list b. zapretene globe, nalagajo jih okrajne zadruge in se iztirjavajo upravnim potom.

Globe ne smejo presegati 100 gld. in se stekajo v rezevni zaklad deželne zadruge.

§ 37. Stanovske zadruge, ki se osnujejo v zmislu tega zakona, podvržene so le v toliko pridobitkarini in dohodarimi, v kolikor se bavijo s podjetji pridobitkarini in dohodarini podvrženimi po donosu in prihodku iz teh podjetij.

Zakoni z dne 27. decembra 1880. dež. zak. št. 15P z dne 14. aprila 1885. dež. zak. št. 43, z dne 15. aprila 1885. dež. zak. št. 51 in z dne 24. marca 1893. dež. zak. št. 40 se uporabljajo v obdačenje teh podjetij, če se njih poslovanje v obsegu v teh zakonih naznačenem omejuje na člane stanovske zadruge, vendar smejo zadruge raztegniti svoje poslovanje na v § 7. odstavek 1 omenjene opravičence do koristi, ne da bi zaradi tega že izgubila pravice, do davčnih olajšav.

§ 38. Za stanovske zadruge veljajo nastopne olajšave glede kolekovnih in napovedanih pristojbinskih zadrug;

a) pristojbin so proste potrdila o prejemu zadružnih doneskov in vpisovanje posamične izvrševalne zastavne pravice;

b) pristojbine so proste pogodbe, katere sklenejo stanovske zadruge v zmislu tega zakona s pridobitnimi, gospodarskimi in drugimi zadrugami v zmislu tega zakona;

c) pravila stanovskih zadrug so prosta pristojbine;

d) osebno pristojbine proste so vloge in dopisovanja z javnimi oblastvi in uradi izvzemši sodno postopanje;

e) pristojbine proste so knjige in zapisniki, ki se vodijo o pravicah zadruge do njenih članov;

f) proste so pristojbinskega ekvivalenta za premakljivo premoženje, za nepremakljivo plačajo pristojbine $1\frac{1}{2}$ vrednosti s pritiklinami.

§ 39. Ta zakon stopi v veljavo šest mesecev po njegovem razglašenju.

§ 40. Izvršitev tega zakona naroča se Mojim ministrom za poljedelstvo, notranje stvari in finance.

Kmetijske raznoterosti.

Petelini. Za pleme so najboljši petelini dve ali tri leta stari. Skušnje kažejo, da starost kokošij in petelinov jako vpliva na to, kaj se izleže iz jajec. Iz jajec mladih kokošij, ki imajo starega petelina, izležejo se največ piške, iz jajec starih kokošij, ki imajo mladega petelina, pa petelinčeki. Za dvanajst kokošij je dosti jeden petelin, le košinšinski petelini so slabši in mora priti jeden petelin že na 6 kokošij.

Rodovitnost pasočih se svinj. Skušnje so pokazale, da so svinje, ki hodijo na pašo rodovitnejše od tistih, ki so vedno v hlevu.

Belolubnat borovec (Pinus leukodermis) raste v severni Albaniji, Črnigori, Bosni in Hercogovini. To drevo je posebno pripravno za pogozdovanje golih planjav nad 1000 do 1700 metrov nad morjem. Ugajajo mu apnena tla in je še z slabšo zemljo zadovoljen, kakor črni borovec. Raste še počasneje ali je vsled tega vstrajnejši. Les je srednje gost in da se na razne načine porabiti. Mizarji posebno delajo iz njega vrata in okna. Temu drevju ne škoduje mraz ali vihar, le to mu škoduje, če se nanj nabere preveč snega.

Poučni in zabavni del.

Družba svetega Mohorja.

(Dalje.)

V obliki živalske povesti popisuje g. Fran Štupar življenje rjavega hrosta (hrošča). Taka oblika ni več nenavadna. Take prirodoslovne povesti ravno tako pripomorejo, da se razširi znanje prirodoznanstva, kakor zgodovinske povesti k poznanju zgodovine. Seveda se proti njim dajo navesti ravno isti pomisleki. Mi smo pa vender tega prepričanja, da so take povesti koristne, ker mej drugim vzbujajo tudi veselje do prirodoznanstva.

Gospod Franjo Podborški podaja razne gospodarske drobtinice. Ta spis ima mnogo dobrih svetov za vsakdanje gospodarstvo. Pisatelj je gradivo tudi jako skrbno zbral.

Potem ima koledar črtice o poslednji ljudski štetvi in se ozira pred vsem na slovenske dežele. Te črtice so nekako nadaljevanje tega, kar je že, „Koledar“ lani o tej stvari priobčil.

Posojilnice so velikega pomena za naš gospodarski pa tudi naš narodni razvoj. Zato se pa slovenski rodoljubi morajo veseliti, če napredujejo ti zavodi. Zato je marsikomu ustregel gospod Ivan Lapajne, da ja v „Koledarji“ pojasnil stanje in napredek slovenskih posojilnic. Nadejamo se pa, da bode ta spis spodbudil rodoljube, da osnujejo posojinice v krajih, v katerih jih še ni,

„Koledar“ končuje z razgledom po svetu in z zastavicami. Iz povedanega je razvidno, da je letošen koledar jako raznovrsten, iz njega lahko vsakdo priprosti kmet in omikanec dobi zabave in pouka. To raznovrstno berilo dokazuje, da se za družbo ne zanimajo le čitatelji, temveč tudi pisatelji slovenski.

Letos je izdala „Družba sv. Mohorja II. zvezek Martina Cilenšekove knjige „Naše škodljive rastline v podobi in besedi“. Ta knjiga je jako priporočljiva. Mej Slovenci je sploh znanje prirodoznanstva premalo razširjeno. V tej stroki nam še jako pomanjkuje knjig v prvi vrsti popularnih. Omikanec se lahko o tem ali onem pouči iz tujih del, ali za prosto ljudstvo je pa potreba nauka v domači besedi. Posebno je pa družba sv. Mohorja pripravna, da razširja take knjige mej narod. Prirodoznanstvo je velike važnosti za vse stanove, mej drugim tudi za kmeta, ker je podlaga umnemu kmetijstvu. Omenjena knjiga pisana je jako poljudno in jako spominja na prirodoznanske spise pokojnega Erjavca, in želimo, da bi pisateljevo strokovnjaško pero obogatilo slovensko slovstvo še z marsikaterim podobnim spisom.

Šesta knjiga je povest „Na krivih potih“, katero je spisal Žaljski. Ta povest ima jako zdravo jedro. Pisatelj v svoji povesti opisuje sedanje socijalistično gibanje. Povest je torej jako umestna za sedanji čas, ko socijalno vprašanje zanima vse duhove. Povest je tudi umeteljniško jako srečno iu vspešno razpeljana. Seveda s socijalnimi nazori gospoda pisatelja se ne moremo popolnoma strinjati. Toda ta stvar je težavna in je čisto naravno, da imajo o njej razni ljudje različne nazore. Ta misli, da se ta ali oni zopet drugače rešiti socijalno vprašanje. Pravo pot bode pač še le pokazala zgodovina, ki je presekala že marsikak gordiški ozelj in bode tudi tega. Tako smo končali letošnjo osmo knjigo. Vsekako moramo reči, da so jako primerne svojemu namenu. Posebno je primerno razdeljeno berilo, primerno je knjig nabožnega, primerno pa tudi poučnega in zabavnega berila. Koristno se lepo druži s prijetnim. Nikakor pa ne moremo družbe dovolj priporočati. (Konec sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Pretep v bruseljskem vseučilišči. Na vseučilišči v Bruselji je neki dr. Sarola imel preskuševalno predavanje za privatnega docenta. Predaval je nekaj o spriritizmu, kar je ugajalo profesorjem, dijakom se je pa preneumno zdelo. Ko so profesorji izjavili, da je predavanje zadoščalo zahtevam, so dijaki začeli hrup. Jeden profesorjev je opomnil na to, da tako postopanje ni nikakor dostojno za omikane ljudi, ali te besede dale so povod pretepu, pri katerem gospodje dijaki gospodom profesorjem niso prizanašali.

Umetni demanti. Profesor Rousseau v Parizu je razkrojil svetilni plin in bencinov par pri vročini 2000° z električnim tokom. Dobil je majhne demante, ki pa niso popolnoma čisti.

Nova moda. Amerikanske krasotice niso več zadovoljne z belo poltjo in se dajo tetovirati. Tetoviranje se vrši brez kake bolečine, odkar je Edison za to izumil poseben električen aparat. Za tetoviranje se rabi indijska tinta in pa kitajski cinober.

Razstava novih iznajdeb. Industrijsko društvo v Kodanji priredi prvi mesec prihodnjega leta v Kadonji razstavo najnovejših iznajdeb, katere imajo kaj važnosti za rokodeljstvo ali industrijo na Danskem.

Na vseučilišču v Peterburgu predava 32 rednih, 15 izvanrednih profesorjev, 70 privatnih docentov in 8 lektorjev.

Pradobni krokodil. Pri Usines Selvayu v Belgiji našli so v nekem solokopu krokodila, kakoršni so bivali v Evropi v prejšnjih zemeljskih dobah. Dolg je 8 metrov, samo glava je dolga jeden meter. Poleg tega velicega našli so še jednega manjšega krokodila.

Ognjenik se je oživil. Na Filipinskem otoku Luzon je začel bruhati mej silnim tresenjem zemlje 2500 metrov visok ognjenik, o katerem se je občno mislilo, da je že davno ugasnil. Več vasij je pokončanih.

Velik potres je bil v Perruu in Ekvatoru v Ameriki. V nekaterih mestih se je podrlo več hiš in mnogo ljudij je mrtvih. Škoda se lahko določiti ne more.

Novice.

— **Imenovanje.** Avskultant gospod Hubert Wagner je imenovan sodnim pristavom v Idriji.

— **Odpoved.** G. poslanec dr. Fr. Jurtela, namestnik dež. glavarja štajarskega se je odpovedal temu dostojanstvu.

— **Klub slov. biciklistov «Ljubljana«** sklenil je za časa prihodnje deželne razstave v Ljubljani zgraditi in otvoriti svoje lastno dirkališče. V dosego tega namena obrača se klub na vse prijatelje bicikliškega športa, da mu z radovoljnimi doneski omogočijo nabrati za graditev dirkališča potrebno svoto. Stroški proračunjeni so na 3000 gld.

— **Uradniško stavbniško društvo v Ljubljani** za zgradbo ceninih hiš in stanovanj imelo je minoli teden svoj ustanovni zbor. Po poročilu začasnega odbora glede vseh ustanovitve društva se tikajočih potrebnih priprav, odobril je občni zbor društvena pravila in volil odbor tridesetih članov, ki bo takoj pričel svoje delovanje.

— **Razpisane dijaške ustanove.** C. kr. dež. vlada za Kranjsko razpisuje v uradnem listu 44 dijaških ustanov. Prošnje vložiti je do 15. decembra t. l.

— **Novo društvo.** Vlada je potrdila pravila „društva za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani“. Društvo, kateremu je blagi namen nravno zanemarjeno deško mladino reševati dušnega in telesnega pogina, imelo bo v kratkem svoj občni zbor.

— **Shod glede podaljšanja dolenjske železnice** napravijo dne 3. decembra t. l. meščani v Karlovcu. Na shod povabljeni so tudi interesantje s Kranjskega.

— **Shod kmetovalcev** priredi kmetijska podružnica v Novem mestu v nedeljo dne 3. decembra t. l. ob 9. uri dopoludne v kmetijski bralnici. Program shoda je prav zanimiv.

— **Čitalnica v Ribnici.** Dne 26. m. m. vršil se je v Ribnici osnovalni shod narodne čitalnice. Shod, ki je bil dobro obiskan, volil je osnovalni odbor, kateri ima preskrbeti vse za ustanovitev društva potrebno. Upa se, da društvo obhaja še pred Božičem svojo ustanovitev.

— **V samostojno župnijo** povzdignjena je duhovnija Budanje na Vipavskem.

— **Bolnica usmiljenih bratov** v Kandiji pri Novem mestu se bode baje slovesno otvorila že 6. decembra t. l. Za enkrat skrbljeno je za 30 moških bolnikov v bolnici.

— **Občinske volitve v Volovskem in Opatiji,** pri katerih so zmagali zadnjič združeni Nemci in Lahi, je namestništvo vsled ugovora slovanske stranke in nezakonitostij, ki so se godile pri teh volitvah, razveljavilo in odredilo, da se imajo vršiti nove volitve.

— **Zbirko izbranih hrvatsko-slovenskih pesnij** izda pevsko društvo „Kolo“ v Zagrebu. Slovenski rodoljubi, posebno pa pevska društva na Slovenskem se opozarjajo na to zbirko.

— **Kameniti spomeniki,** vzidani v poslopji ljubljanske gimnazije, kjer je bil poprej nameščen deželni muzej, se bodo z dovoljenjem naučnega ministerstva prenesli o prihodnjih velikih počitnicah v novo muzealno poslopje.

— **Nova žandarmerijska postaja.** V Dobrepolji, kjer je bila za časa gradbe dolenjske železnice le provizorično ustanovljena žandarmerijska postaja, se bode ista na prošnjo videmskega županstva stalno ustanovila.

— **Ažija pri carinskih plačilih** določil se je za taka plačila, katera se odštevajo v srebru namesto v zlatu, za mesec december na 26 $^1/_2$ % v srebru.

— **Znižani tarifi za prevažanje lesovja** od postaj dolenjske železnice do Trsta, stopili so te dni v veljavo. Cena je za vsacih 100 *kg* do Trsta iz Dobrepolja 43 kr., iz Velikih Lašč 43·9 kr., iz Ortneka 45·3 kr., iz Ribnice 46·3 kr. in iz Kočevja 56 kr.

— **Nov poštni urad** odprl se je z današnjim dnem na Turjaku. Novi urad bo imel vsak dan ednokratno zvezo s poštnim uradom v Velikih Laščah

— **Šolske tablice iz celuloida** uvedle so se že na mnogih šolah namesto dosedanjih kamnitih tablic, katere so baje zaradi prahu, ki se nareja pri pisanju, zdravju škodljive. Nove tablice so belkaste barve, mehke kakor papir in se piše na nje z navadnim svinčnikom.

— **Najden kostnjak.** Na štajerski meji pri sv. Nikolaji v kamniškem okraji našli so delavci pri zgradbi neke poti, posamične kosti moškega trupla. Ljudje pravijo, da morajo biti te kosti ostanki nekega ondi pred 30 leti izginolega krošnjarja, kateri je bil najbrže ubit. Morilca tudi niso takrat našli.

— **Izpred porotnege sodišča ljubljanskega.** Dne 27. m. m. obsojena je bila 45letna Marija Krašna iz Dolge Poljane pri Vipavi, ker je svojemu sorodniku ukrala 4500 gld., na 18 mesecev težke ječe. — Pri drugi obravnavi obsojen je bil na šest let težke ječe 19letni Anton Blažič iz zgornjih Pirnič, ker je Luko Petača z nožem tako sunil enkrat v prsi, da je ta takoj umrl. — Zvečer istega dne obsojen je bil 60letni Valentin Podobnik iz Drenovega Griča zaradi prekoračitve meje samoobrane na 8 mesecev težke ječe. — Dne 28. m. m. stal je pred porotniki 27letni Mih Kromar, krojaški pomočnik v Ljubljani in je bil zaradi hudodelstva poskušanega posilstva obsojen na 18 mesecev ječe. — Zaradi ednakega hudodelstva je bil obsojen na 13 mesecev ječe 48 letni kovač Gregor Lapajne iz Krope. — Pri tretji obravnavi obsojen je bil na 15 mesecev ječe 19 let stari hlapec France Šnedic, ki je svojemu gospodarju Frid. Reithareku v Tržiču ukral nad 500 gld. — Dne 29. m. m. stal je pred porotniki 19letni France Kristan iz Žvirč, zatožen uboja. Kristan je bil zatožbe oproščen. — Obravnava proti Jan. Hriberniku iz Gakrka pri Škofji Loki, zatoženemu zaradi uboja, se je preložila. Istotako preložila se je obravnava proti zavratnemu morilcu Alojziju Novaku iz Šiške ker je ta močno bolan in nezmožen prisustovati obravnavi.

— **Konja z mrličem sta se splašila.** V okrajni hiralnici v Smihovu so te dni baš naložili na mrtvaški voz truplo umrle Marije Lein, kar sta se splašila konja. Hiralnični nadzornik Jože Vinopol je skušal ustaviti konja, ali njega sta na tla podrla in nevarno poškodovala na glavi. Konja sta drla po raznih ulicah z mrličem, in s težavo se je posrečilo nekemu redarju ju ustaviti.

— **Kolera** se je pojavila v Kiseku na Ogerskem blizu štajerske meje.

— **Hudodelstvo v Dublinu.** Dne 27. m. m. našli so v Dublinu na ulici mrtvega zidarja Patrika Raida, ki je imel glavo prestreljeno. Pred nekim poslopjem se je razletela dinamitna bomba, ki pa ni napravila veliko škode. V neki vojašnici so našli dinamitno bombo, predno se je razletela. Zaprli so črkostavca, s katerim je bil naposled omenjeni zidar in preiskovali njegovo stanovanje, ter našli mnogo dinamita.

— **Mnogo dinamita** je ukradenega iz nekega železniškega magacina pri Curihu v Švici.

— **Mnogobrojne tiskovne pravde.** Proti urednikom „Podvinskih Listov“ v Kutni gori in „Nezavisnih Listov„ v Kolinu je državno pravništvo vložilo tožbo zaradi veleizdaje, razžaljenja cesarja, motenja javnega reda in miru, razžaljenja vojne i. t. d.

— **Nesreča na železnici.** V nedeljo dopoludne je tovorni vlak blizu Amsterdama na Holandskem skočil iz tiru, s 40 vozovi, ker tamošnji most ni bil spet. Stroj je skočil v vodo. Strojevodja in kurjač sta ranjena. Trije vagoni so popolnoma razdrobljeni.

— **Velik potres** je bil v Kuhanu v Perziji. Kacih 12000 ljudij je vsled tega potresa zgubilo življenje. 2000 mrličev je še pod razvalinami. 50000 živine je poginilo. Zemlja se še trese skoro slednji dan.

— **Pribežališče za starce** je pogorelo v Badajoru na Španjskem. Blizu 60 oseb je poškodovanih, nekatere jako težko.

— **Dve gledališči** pogoreli sta v Henrijetti v državi Ohio v Zjedinjenih državah. Ogenj je nastal v Kolumbijevem gledališči mej predstavo. Ko so ljudje drli iz gledališča so dva do smrti pohodili, 10 je pa težko poškodovanih Pogorelo je potem tudi zraven stoječe letno gledališče, pri čemur se pa ni nobeden človek ponesrečil.

— **Peklenska stroja.** Nemškemu cesarju Viljemu in državnemu kancelarju Capriviju je nekdo poslal iz Orleansa peklenska stroja v lično izdelanih škatljicah. K sreči je nekdo spoznal, kaj je v škatljicah in so torej preprečili, da se niso razletele.

— **Napad z bombo.** Dne 23. m. m. je nekdo vrgel v Košicah na Ogerskem v neko klet bombo, ki se je razletela, ali ni napravila znatne škode.

— **Predrzna tatvina.** V Trstu je nedavno predrzen tat ukradel nekemu zlatarju ob belem dnevu izložno omarico, visoko po 1 $^1/_2$ *m*, v kateri je bilo kinča za 2000 gld. Nobeden ni ničesar zapazil.

— **Bivši državni tajnik obsojen.** V Sofiji obsodili so na 8 let ječe Jovana Panatova, bivšega državnega tajnika v ministerstvu vnanjih stvarij, ker je izneveril več tisoč fr. in uničil več državnih dokumentov.

— **Osem ljudij je podsulo.** V vasi Louis Arbiron v Perenejih je snežni plaz podsul 8 ljudij, ko so gnali čedo domu.

— **Nesreča na morji.** Pri poslednjem viharji na morji se je ob angleškem obrežji ponesrečilo blizu 250 ljudij.

— **Vojaškemu naboru** se jih je leta 1882. odtegnilo na tisoč stavodolžnih 76, lani pa že na tisoč 80. Največ se jih je vojaškemu naboru odtegnilo v košiškem okraji na Ogerskem, namreč 189 od tisoč.

Loterijske srečke.

V Lincu dne 25. novem. t. l.: 41, 78, 58, 21, 36.
V Trstu dne 25. novem. t. l.: 44, 16, 35, 69, 54.
V Pragi dne 29. novem. t. l.: 42, 5, 81, 57, 75.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 29 novem. 1893. Pšenica gld. 8·50 kr. rž gld. 6·50 kr., ječmen gld. 6·50 kr., oves gld. 7 50 kr., ajda gld. 8 50 kr., proso gld. 6·— kr., turšica gld. 6·— kr., leča gld. 13·— kr., grah gld. 12·— kr., fižol gld. 9·— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Marijaceljske kapljice za želodec,

izgotovljene v lekarni k „angelu varhu“

C. BRADY-a v Kromerižu (Moravsko)

so staro, zanesljivo in znano zdravilo ter so budilno in krepilno sredstvo za želodec in prebavilna dela. (34—1)

Samo prave so z zraven stoječo varstveno znamko in podpisom.

Cena: 1 steklenice 40 kr.
dvojne steklenice 70 kr.

Vsebina je naznanjena.

Marijaceljske kapljice za želodec prodajajo se prave: **v Ljubljani:** lek. Piccoli in lek. Svoboda; **v Postojni:** lek. Fr. Beccarich; **v Škofji Loki:** lek. Karl Fabiani; **v Radovljici:** lek. Alex. Roblek; **v Novemmestu:** lek. Dom Rizzoli in lek. Bergmann; **v Kamniku:** lek. J. Močnik; **v Črnomlju:** lek. J. Blažek.

Zadnji teden.

Inomostne srečke po 50 kr.

Glavni dobitek 50.000 gold.

(31—3) **Srečke à 50 kr. priporoča J. C. MAYER v Ljubljani.**

Zadnji teden.

Odgovorni urednik: **Gustav Pirc.** — Tisk in založba: **J. Blasnikovi nasledniki.**